

PROSIM, STOPI Z MENOJ V ŠKORNJE

mag. Katarina Kesič Dimic, prof. def.

(objavljeno v Bilten Bravo, junij 2014)

Šola ni šala. To otroci spoznajo še preden sploh vstopijo vanjo. Poletje pred prvim razredom stalno poslušajo anekdote svojih domačih in bližnjih znancev ter sosedov. Kakšne anekdote jim posredujemo? Smešne, grozljive, trapaste ali izmišljene in nedodelane? Kolikokrat se vprašamo, kam si bo otrok to anekdoto zapisal in ob kateri priložnosti jo bo potegnil na plan ter jo po svoje ovrednotil? Šola je resna zadeva in prav je tako. Pri otroku ob primerni starševski spodbudi razvija odgovornost in delovne navade. To oboje pa je izrednega pomena za odraslost. Je pa šola včasih toga kot kamen in z njo tudi ljudje, ki naj bi jo oživljali. Te togosti so najpogosteje priča otroci s posebnimi potrebami, saj kot najšibkejši najhitreje padejo na mino neusmiljenja samega sistema in tudi njegovih zaposlenih. Pa ne gre vedno za nehotenje. Gre enostavno za to, da so otroci s PP tako edinstveni, da moraš včasih res znati stati z njimi v škornjih, da jih razumeš. Takrat je sicer zelo tesno, a prijetno, saj odkrivaš popolnoma nove svetove. Želim si, da bi tudi vi obuli take škornje. Dokler si ne opogumite, pa pokukajte, kaj se je dogajalo v mojih (in njihovih).

Vloga specialne pedagoginje me spominja na vlogo mame. Učitelji, s katerimi sodelujem zaradi otrok s PP, me pogosto ustavljajo na hodnikih, zbornici ali stranišču (da, prav ste prebrali in tam se tudi največ pomenimo). O otrocih, ki jih obravnavam govorijo kot o »mojih«: »Veš, tisti tvoj je bil danes spet brez domače naloge ...«. No, to ni res, ker je moj danes v vrtcu. Ampak šalo na stran; pobarana sem bila, da je eden od "mojih" učencev slabo pisal test geografije. Učiteljici je najbolj v spominu ostal odgovor na vprašanje **KAJ JE EKVATOR?**

Učenec je v odgovoru namreč zapisal: **To je zelo velika luknja, ki nastane, ko na zemljo pade meteorit.**

Kaj vam najprej pade na misel?

Da se ni učil?

Da se je delal norca?

Da sploh ne ve, katero snov obravnavajo?

Vam bom najprej podala Kviska. Če otrok pri računu poštevanka **8 x 7** v rezultatu zapiše **65**, ima prečrtan odgovor. V večini primerov je mislil na pravo rešitev. Ker obrača številke, je v naglici namesto **56** zapisal **65**.

Kako to, da **EKVATOR** postane velika luknja? Preprosto.

Že veste?

Ker otrok, ki ima govorno-jezikovne motnje ali odkrenljivo pozornost ali nenatančno bere (in še in še) z lahkoto namesto **EKVATOR** prebere **KRATER**.

Je njegov odgovor napačen? Gledano dobesedno je, če pa stojimo v škornjih, pa ni.

In če se vrnemo v vaše šolske čase. Ste z veseljem pisali spise? Pa obnove in eseje? Se spomnite občutkov ob tem? Večina ljudi, s katerimi se pogovarjam, je imela do tega strašen odpor.

Otroci s katerimi delam, večinoma zelo težko zapišejo spise in obnove. Poti, pri katerih se jim zatakne, je nešteto. Toliko, da bi lahko moje pisanje prebirali cel dan. Nekateri zelo dobro razumejo literarna besedila in jih fascinantno ustno obnovijo, a imajo pri sami tehniki zapisa toliko težav, da nimajo niti volje niti časa ali veselja, da bi pri pisanju uporabljali vse tiste besede in pridevnike, saj bo treba veliko pisati. Če so težave pri samem branju, se ustavi že na samem začetku. Če jim besedila ne prebere nekdo drug (ali ga poslušajo preko radia), pri branju postanejo tako utrujeni, posledično površni in nezbrani, da ne zmorejo ujeti bistva. Če berejo dobro, tehnika pisanja ni ovira, imajo pa težave pri izražanju, prav tako v zvezku ne bo veliko.

Če, če, če in še bi lahko naštevali.

Ti trije skromni plastični primerki bi bili za pisni spis ali obnovo najverjetneje ocenjeni izredno slabo. Spis za spisom, obnova za obnovo ... same slabe ocene. Bi se vi še veselili ur literarnih

besedil? Bi sploh še lahko razmišljali, če bi vedeli, da bo na koncu vedno zoprna obnova?

Odgovor je logičen, a ga vseeno prepuščam vam.

Danes je bil pri meni izredno prijeten fant. Sama osebno ga vidim kot bodočega Einsteina ali Picassa. Izredno močan na finoročnem področju, zvedavi mehatronik, odličen likovnik-oblikovalec. Žal ima v našem šolskem sistemu nešteto težav z okolico. Pogosto ga ovirata govorno jezikovna motnja in droben nemir - nepozornost. Ravno zaradi teh na površen pogled ne deluje bister, večina ga vidi ravno obratno.

Brala sva odlomek Gulliverjevih potovanj. Besedilo mu je bilo zanimivo, ker je o njem gledal sodoben film. Poznal je bistvo zgodbe, vedel vse o Gulliverju in malih človečkih. Užival je, ker je vedel celo več od mene (ker tega novodobnega Gulliverja sploh nisem poznala). Skratka izredno prijetna ura. In zdaj, ko je bil spet pri meni - kaj hujšega - napisati obnovo odlomka. Sediva za mizo in se gledava. Čutim ga. Mrzli pot mu gre po hrbtu. Celotelo ima v krču, ne ve, kam bi pobegnil. Rečem, naj zapiše naslov. Piše počasi, zelo na veliko (da bi bilo že naslova pol strani in bi obnova izgledala daljša), naredi napako. Ne vidi je. Jaz se delam, da je ni.

Pomislim na tega otroka, ki je tako pogosto deležen negativnih oznak. Da nič ne zna, da se ne uči, da je najslabši ... Boli me. Skrbi me zanj. Mu bo uspelo preživeti ta del življenja v tej ustanovi?

Odločim se, da bo danes del dneva zanj drugačen. Da bo lahko užival in blestel. Se sprostil in spustil na plan svojega malega notranjega genija.

Z mirnim glasom rečem, naj zapiše še podnaslov. In reče: "A obnova?" Odgovorim: "Obnova v stripu".

Obraz prekrije sonce, telo se sprosti in zadiha s polnimi pljuči. Ob sproščujoči glasbi se poda v svoj svet. Vse naredi sam. Ne sprašuje. Mirno sedi in ustvarja. Ko ga vprašam, če lahko njegov izdelek poskeniram in še komu pokažem, reče, da ga bo še pobarval. Ponosen je nase.

Tudi jaz sem. Na njega in tudi nase. Spet mi je uspelo, da sem razklenila toge meje in nekemu polepšala dan.

In potem je bil še en dolgočasen petek, zunaj je lilo kot iz škafa. Žal mi je bilo, ker nisem obula gumijastih škornjev. Črne misli glede nevšečnega vremena je prekinila skuštrana glava šestošolca, ki je pokukala v moj kabinet: "A lahko pride še sošolec z mano?"

Seveda, več kot nas je, bolj je veselo, bolj se moramo prilagajati in več se naučimo. Skuštranec in njegov sošolec sta bila navdušena nad idejo, da vadimo računanje z decimalnimi številkami. Navdušena - malce sumljivo. Drezam dalje in izvem, da so danes pisali kratek test in oba sta doma vadila. Ponudim jima nekaj računov za dvig samopodobe, oba uspešno računata. En s kroženjem jezika po zraku, drugi ob grizenju svinčnika. Oba obvladata. Moja notranja žilica mi ne da miru. "Fanta, dobro znata. Zdaj pa še malo angleščine."

Obraza se skisata, prvemu veliko bolj kot drugemu. Ima strašne težave pri tem predmetu. Poskuša vse možno (kartice, risbice, s počepi, s poskoki, s snemanjem ...), a v resnici je največji problem motivacija. Ne zmorem mu osmisliti, da jo bo nekoč potreboval. Pravi, da bo vodovodar. Večkrat ga vprašam, če bo tajnici vsak mesec plačeval 1000 Eur za svoje luknje v znanju. Takrat največ dosežem, ker je izredno zrel fant in ve, kako težko denar pride v hišo.

Ker delamo v paru, lahko izberem metode, ki jih pri individualnem delu ne morem vedno. Domine. Veselo iščeta besede in sličice, dovoljena je tudi uporaba prevajalnika na računalniku. Ves čas me prosita, če bosta lahko na koncu domine zložila v vrsto in jih podrla. Kaj mi govori notranji glas? "Joj, vaditi je treba, vaditi." A se uspem osvoboditi. Fanta dobro delata. Hitro, prav uigran tim. Skuštranec večinoma ugiba, sošolec ga popravlja. Marsikdo bi rekel, da izgubljam čas.

Ko končata, oči zasijejo in ne morem si pomagati. Sodelujem v njenem mladem navdušenju: "Kako zavito kačo bosta naredila?" In bistvo mojega pisanja prihaja šele sedaj. Načini in strategije, ki sta jih fanta uporabila pri zlaganju domin, je bil vrhunec naše ure. Vsa ta

organizacija, sodelovanje, dogovarjanje, prilagajanje. Podre prvi pomotoma, drugi molči, meni uide nasmeh (in jaz da sem odrasla !!!).

Dogovorita se, da bosta začela vsak iz svoje strani mize, da se ne bosta rukala. Združita kačo in najtežji dogovor: kdo bo podrl? Bi kar vsak iz svoje strani? Podreta. Ni dobro, ne podre se do konca. Nov načrt, nova taktika.

Vse to je potekalo bliskovito. Sama sem se odmaknila nazaj, umolknila in začela uživati. Kdo pravi, da ne zmorejo? Da niso motivirani? Da ne komunicirajo?

In kaj od te ure je najbolj obogatilo njuna življenja? Decimalne številke? Angleške domine? Zgolj domine, ki jih je bilo potrebno postaviti v paru. Redke so stvari, ki jih delamo sami. Povsod imamo kakšnega partnerja. Zmoremo to, kar sta ustvarila Skuštranec in njegov sošolec? Kajti po odhodu iz kabineta sta bila oba nasmejana in zadovoljna. Bi bila takšna tudi, če bi celo uro vadila pisanje angleških besed? Bi obogatela tako močno kot sta sicer?

Dovolite si, odprite oči in smuknite z njimi v škornje. Zabavno bo. Verjemite v otroke in tudi v sebe, kadar delate dobro!